Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2020

Werkweek en werkdruk van praktijkhoudende tandartsen

1 Inleiding

Eind 2020 is via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) een steekproef van tandartsen bevraagd over hun werksituatie.[1] Daarbij wordt onder meer ingegaan op de omvang van de werkweek van tandartsen en op de persoonlijke werkdruk die zij ervaren. In deze schets wordt verslag gedaan van de uitkomsten met betrekking tot deze twee aspecten van de praktijkvoering.

2 Werkweek

Zoals figuur 1 laat zien, besteedden praktijkhoudende tandartsen in 2020 wekelijks gemiddeld 41,0 uren aan hun praktijkvoering. Daarvan waren afgerond 31,4 uren zogenoemde stoeluren (declarabele uren) en afgerond 9,5 uren die opgaan aan niet-declarabele activiteiten, zoals personeelszaken, boekhouding, overleg, inkoop van materialen en dergelijke. Verder blijkt dat het gemiddelde aantal stoeluren van praktijkhoudende tandartsen vanaf 1997 vrij constant is gebleven. In het aantal niet-declarabele uren zat wel enige fluctuatie, wat doorwerkte in de omvang van de totale werkweek.

Figuur 1 Ontwikkeling van de omvang van de werkweek van praktijkhoudende tandartsen, naar declarabele en niet-declarabele uren, van 2010 tot 2020

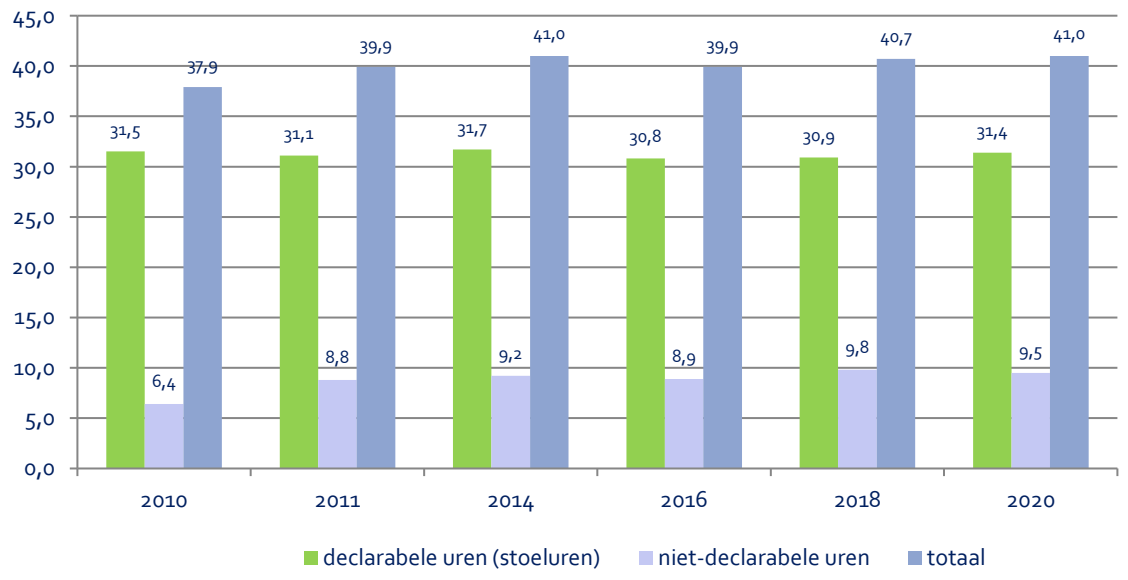

3 Professionele activiteiten rond behoud van kennis en kunde

Naast uren in het kader van de werkzaamheden in de praktijk, besteedden alle deelnemers aan het onderzoek in 2020 ook tijd aan activiteiten in het kader van het behoud van hun kennis en kunde. Dit betreft bij- en nascholing, gestructureerd intercollegiaal overleg en/of het lezen van tandheelkundige vakliteratuur. In 2020 zeiden praktijkhoudende tandartsen hieraan gemiddeld respectievelijk 4,5, 1,7 en 5,0 uren per maand te hebben besteed (figuur 2). In de periode 2010 tot en met 2020 valt vooral de piek in 2011 en 2014 op. Toen besteedden de praktijkhoudende tandartsen gemiddeld genomen meer uren per maand aan alle genoemde kwaliteit bevorderende activiteiten.

1 Zie het kader op pagina 4 voor meer informatie over de uitvoering van het onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP).

Figuur 2 Ontwikkeling van het gemiddelde aantal uren dat praktijkhoudende tandartsen per maand besteden aan kwaliteit bevorderende activiteiten, van 2010 tot 2020

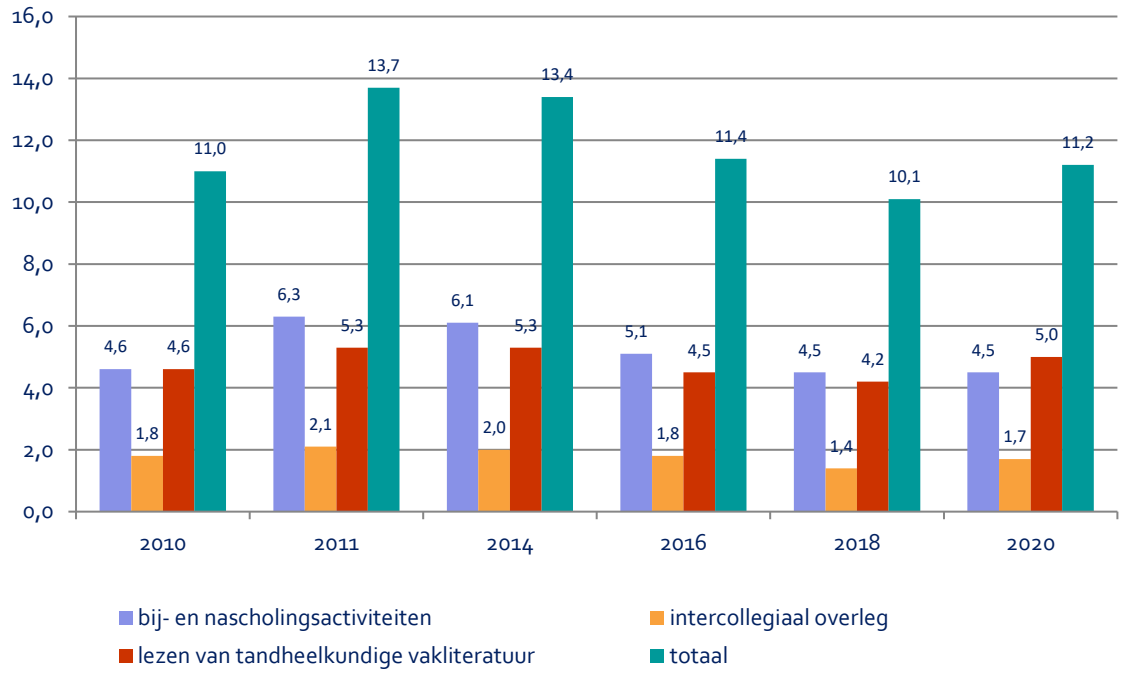

4 Vakantie en ziekte

Figuur 3 laat zien dat tandartsen in 2020 naar eigen opgave gemiddeld 29,5 dagen niet hebben gewerkt vanwege vakantie en verlof. Verder verzuimden zij gemiddeld 5,0 dagen vanwege ziekte en/of bijzondere omstandigheden. Zowel het gemiddelde aantal vakantiedagen als het gemiddelde aantal ziektedagen laten sinds 2001 wel enige fluctuaties zien, maar waren over het algemeen redelijk stabiel.

Figuur 3 Ontwikkeling van het aantal dagen dat tandartsen niet hebben gewerkt door vakantie/verlof en door ziekte, van 2001 tot 2020

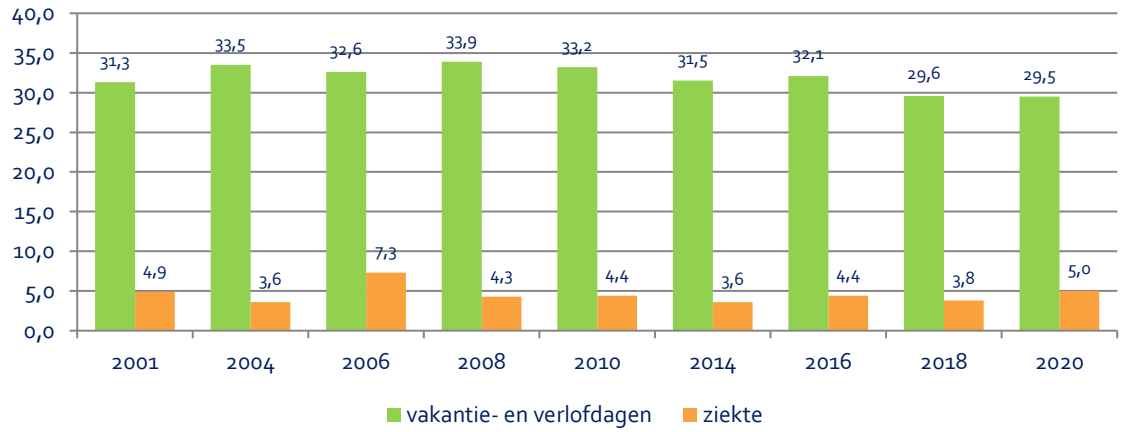

5 Werkdruk

In 2020 kon ongeveer driekwart (76%) van de tandartsen in de normale werktijd aan de zorgvraag voldoen en kon 8% een grotere zorgvraag aan (figuur 4). Daarentegen moest 12% overwerken om aan de zorgvraag te kunnen voldoen en had 4% het te druk. Uit de figuur blijkt verder dat in 2001 de werkdruk nog voor betrekkelijk veel tandartsen (41%) hoog was. Daarna nam dat percentage af en was sprake van enige fluctuatie in deze verdeling van tussen de 20% en 30%. In 2020, het jaar van de COVID-19-pandemie, ervoeren naar verhouding weinig tandartsen (16%) een hoge werkdruk doordat zij binnen de normale werktijd niet aan de zorgvraag konden voldoen.

Figuur 4 Ontwikkeling van de persoonlijke ervaren werkdruk van praktijkhoudende tandartsen, van 2001 tot 2020

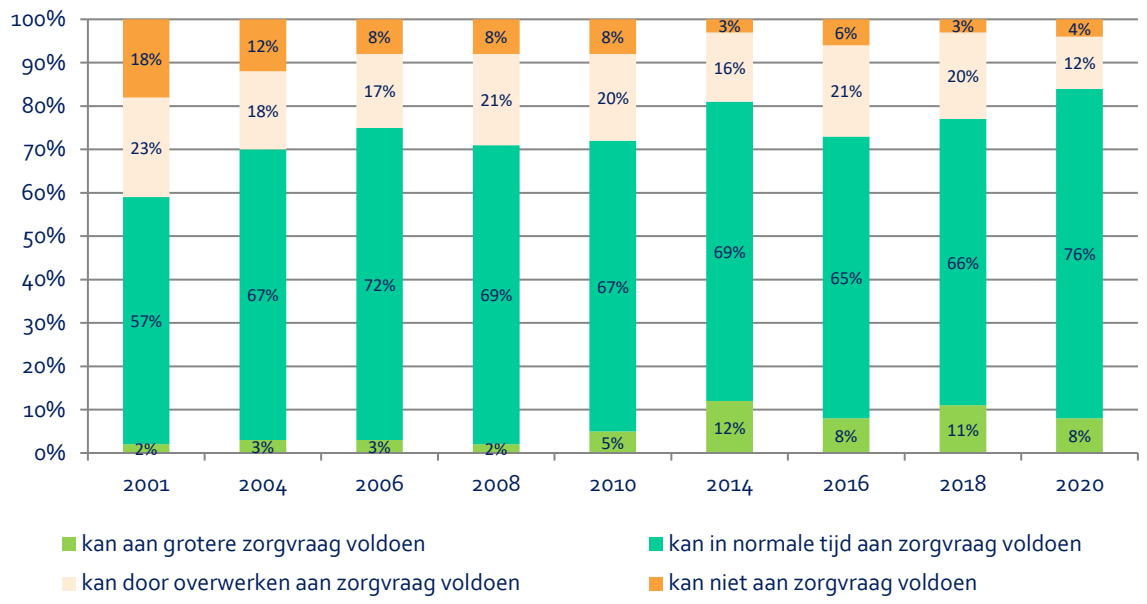

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2020

Binnen het KNMT-project Peilstations wordt via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) sinds 1995 periodiek geïnventariseerd op welke wijzen tandartsen in Nederland hun beroep uitoefenen. Aanvankelijk lag de focus alleen op tandartsen met een eigen praktijk, maar vanaf 2014 zijn ook tandartsen zonder eigen praktijk in het OTP betrokken. Dit doet meer recht aan de toenemende differentiatie in praktijkvormen. Denk bijvoorbeeld aan de opkomst van zogenaamde tandheelkundige ketens, waarvan ook niet-tandartsen (mede)eigenaar kunnen zijn en waarbinnen dan niet-praktijkhoudende tandartsen werken.

Voor deelname aan de dertigste editie van het OTP is in december 2020 een steekproef van 1.382 tandartsen benaderd. Uiteindelijk hebben 557 van hen hieraan gevolg gegeven, door het beantwoorden van vragenlijst (op papier of elektronisch). De 'overall-respons' was daarmee 40%.
Drie van de 557 tandartsen hebben voor twee praktijken een vragenlijst aangeleverd, waardoor uiteindelijk van 560 'werksituaties' informatie is verkregen: 286 vragenlijsten van praktijkhouders, 184 van niet-praktijk-houders en 90 van tandartsen die inmiddels niet meer werkzaam zijn.

In de onderzoeksgroep zijn de leden van de KNMT enigszins oververtegenwoordigd. De gevolgen van deze oververtegenwoordiging mogen worden ingeschat als klein, omdat de groep niet-leden op het gebied van enkele algemene praktijkkenmerken niet significant afwijkt van de groep leden. Voor het overige zijn de verschillen tussen de steekproef en de rest van de populatie niet noemenswaardig groot, waardoor de ondergroepsgroep mag worden beschouwd als een redelijk representatieve afspiegeling van de populatie tandartsen van 67 jaar en jonger met een bekend woon- en/of werkadres in Nederland.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van praktijkhoudende tandartsen in 2020. Utrecht, KNMT, 2021.
Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van niet-praktijkhoudende tandartsen in 2020. Utrecht, KNMT, 2021.

© 2021 KNMT
Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.
Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.